

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐

โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน

๑. ความเป็นมา

ด้วย โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้การปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) กำหนดให้ปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในการรักษาศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต ควบคุมกับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่องมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ได้มีคำสั่งให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการของหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาล ในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ ตามนโยบายคณะรัฐมนตรีที่ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐ เรื่อง การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล

๒. หลักการและเหตุผล

การมีผลประโยชน์ทับซ้อน ถือเป็นกรทุจริตคอร์รัปชั่นประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยละเมิดต่อกฎหมายและหลักจริยธรรม โดยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความชอบธรรม ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ประกอบกับทำให้ผลประโยชน์ของหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และสังคมต้องสูญเสียไป โดยอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม ฯลฯ อย่างไรก็ตามท่ามกลางผู้ที่จูงใจกระทำความผิดยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือกระทำโดยไม่รู้เป็นจำนวนมากนำไปสู่การถูกกล่าวหาหรือเรียนหรือถูกลงโทษ ดังนั้น เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) จึงเป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบระดับรุนแรง และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัย และควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงาน ที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์หรือข้อเท็จจริงที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัทหรือผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ส่งผลกระทบต่อ ส่วนรวม ซึ่งอาจกระทำโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ที่ตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น หมายความว่ารวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่ตัวเงินหรือทรัพย์สินด้วย อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกให้ดำรงตำแหน่งในหน่วยงานหรือตัดสินใจให้ญาติพี่น้องเข้ามามีส่วนร่วมในประโยชน์ สาธารณะโดยมิชอบ ส่งผลเสียต่อส่วนรวม

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนจึงหมายถึงกระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยง ที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัย และควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดเหตุ โอกาส ที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัว กับผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมี สถานการณ์หรือสภาวะการณ์ขัดกันของผลประโยชน์มากเท่าใดก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริต มากเท่านั้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบ ของความเสี่ยงต่างๆเพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงดำเนินการวิเคราะห์ และจัดลำดับ ความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับ ซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)และ ระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ เนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิด ผลประโยชน์ทับซ้อน ปรากฏว่าการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

๑. **งานภารกิจหลัก** ได้แก่ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพ การดำเนินการและให้บริการ ด้านการแพทย์และการสาธารณสุข การกำกับ ดูแล ประเมินผลและสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานสาธารณสุขในเขตพื้นที่อำเภอ งานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ งานพัฒนา ระบบสารสนเทศ งานสุขศึกษาและการสื่อสารสาธารณะด้านสุขภาพในพื้นที่อำเภอ

ผลการวิเคราะห์ : ไม่พบความเสี่ยงของการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๒. **งานภารกิจสนับสนุน** ได้แก่ งานบริหารทั่วไป (คน เงิน ของ)

ผลการวิเคราะห์ :

- การนำรถยนต์ราชการไปใช้ในกิจธุระส่วนตัว
- การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว เช่น ปากกา น้ำยาลบคำผิด ปากกาเน้นคำ
- บุคลากรในหน่วยงาน ยังขาด ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

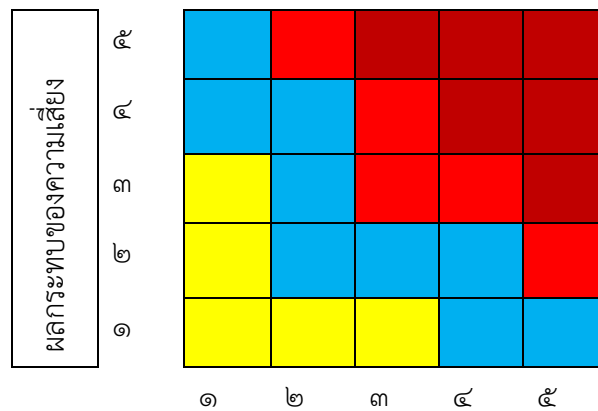
เกณฑ์มาตรฐานระดับโอกาสที่เกิดจากความเสี่ยง

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	โอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดขึ้นบาง
๒	น้อย	โอกาสเกิดขึ้นน้อย
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์มาตรฐานระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ลงทุนทางวินัยร้ายแรง ไล่ออก
๔	สูง	ลงทุนทางวินัยร้ายแรง ปลดออก
๓	ปานกลาง	ลงทุนทางวินัยร้ายแรง ลดเงินเดือน
๒	น้อย	ลงทุนทางวินัยร้ายแรง ตัดเงินเดือน
๑	น้อยมาก	ลงทุนทางวินัยร้ายแรง ภาคทัณฑ์

เกณฑ์มาตรฐานระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง			
ยอมรับได้		ยอมรับไม่ได้	
ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก

ระดับความเสี่ยง คือการแสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงกับระดับความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละสาเหตุ (โอกาส X ผลกระทบ) และนำมาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยง โดยมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ดังนี้

เกณฑ์ความสามารถในการยอมรับความเสี่ยง

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนนระดับความเสี่ยง	การแสดงผลสี	มาตรการกำหนด
๔	สูงมาก	๑๕-๒๕		จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงมีมาตรการลด และประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง
๓	เสี่ยงสูง	๙-๑๔		จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง และมีมาตรการลดความเสี่ยง เพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
๒	ปานกลาง	๔-๘		ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปอยู่ในระดับที่ยอมรับไม่ได้
๑	ต่ำ	๑-๓		ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการควบคุมเพื่อไม่ให้เกิดขึ้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ พบว่า มีความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะเกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนที่จำเป็นต้องดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๐

ลำดับความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการป้องกันความเสี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน
		โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	
๑	การนำรถยนต์ราชการไปใช้ในกิจธุระส่วนตัว	๓	๒	๖	- มีการควบคุมการใช้งานและการเบิกจ่าย โดยกำชับเจ้าหน้าที่ให้ลงบันทึกการใช้รถยนต์อย่างเคร่งครัดและรายงานต่อผู้บังคับบัญชาทุกครั้ง
๒	การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว เช่น ปากกา น้ำยาลบ คำผิด ปากกาเน้นคำ	๕	๑	๕	- มีการทำทะเบียนควบคุมการใช้งานและการเบิกจ่ายอย่างเคร่งครัด
๓	บุคลากรในหน่วยงานยังขาด ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน	๒	๑	๒	- จัดทำคู่มือผลประโยชน์ทับซ้อน - ปรับปรุงคู่มือผลประโยชน์ทับซ้อนให้มีความรวบรัดและเข้าใจง่ายพร้อมเผยแพร่แก่บุคลากรในสังกัด - ให้ความรู้เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนแก่บุคลากรในสังกัด

แนวทางการป้องกันและเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

- ๑) ให้ทุกคนรับทราบว่าผลประโยชน์ทับซ้อนแบบใดบ้างในองค์กร และร่วมกันเฝ้าระวังมิให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในลักษณะเดิมอีก
- ๒) คอยสังเกต ประเมินพฤติกรรมความเสี่ยงต่อการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างเป็นระบบในกรณีที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น
- ๓) ปลุกฝังจิตสำนึกที่ดีข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน
- ๔) กำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และยึดตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
- ๕) มีส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมในกิจกรรมต่างๆ อยู่เสมอ
- ๖) การจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้บริหารในการสนับสนุนนโยบายและกระบวนการอย่างแข็งขัน สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่เปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อน และให้ความช่วยเหลือแก้ไข
- ๗) หน่วยงานกำหนดแนวทางในการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานถึงความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้บุคลากรสาธารณสุขในสังกัดถือปฏิบัติ